

М. Головаха,
д.мед.н., професор, завідувач кафедри травматології та ортопедії
Запорізького державного медичного університету
А. Кудієвський,
доцент кафедри травматології та ортопедії
Запорізького державного медичного університету
В. Іваньков,
магістрант кафедри травматології та ортопедії
Запорізького державного медичного університету,
м. Запоріжжя
e-mail: travma77@mail.ru

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА З ФАХУ «ТРАВМАТОЛОГІЯ ТА ОРТОПЕДІЯ» НА ПЛАТФОРМІ OPEN EDX

Вступ

У стрімко мінливих умовах життя, безпосередньо пов'язаних з інтенсифікацією інформаційного обміну, на систему освіти покладається функція науково-методичного забезпечення системи вдосконалення професійної підготовки фахівців.

У сучасних умовах зростає необхідність формування гнучкої розподіленої системи безперервної освіти, за допомогою якої забезпечується доступ людини до світових ресурсів інформації та баз даних і можливість безперервно протягом життя підвищувати свої професійні навички. Така система дозволяє людині бути професійно мобільною і творчо активною. Цю можливість забезпечує дистанційна освіта, яка є однією з найбільш активно розвиваючих напрямків.

Гарвардський університет і Массачусетський інститут технології (MIT) оголосили про запуск партнерства в області дистанційної освіти. Новий проект отримав назву edX. Протягом останніх декількох десятиліть дистанційна освіта стала глобальним явищем освітньої та інформаційної культури, істотно вплинувши на характер освіти в багатьох країнах світу. В даний момент у всьому світі відбувається розвиток спектру освітніх послуг для забезпечення дистанційної освіти, що характеризується величезним числом учнів, кількістю залучених освітніх установ, розмірами і складністю інфраструктури, масштабами фінансування. Дослідники цього напрямку констатують наявність понад 850 центрів дистанційної освіти, розташованих практично по всьому світу. Область дистанційної освіти визнається одним з ключових напрямків програм ЮНЕСКО "Освіта для всіх", "Освіта протягом життя", "Освіта без кордонів".

Дистанційна освіта (ДО) - це спосіб навчання, який характеризується рядом специфічних рис:

- взаємної просторової віддаленості тих хто навчається, тих хто навчає і джерел інформації;
- набором спеціальних технологій, що забезпечують двунправлену взаємодію суб'єктів освітньої діяльності та джерел інформації;
- поєднанням синхронних та асинхронних технологій навчання та спілкування (on-line або off-line технології);
- орієнтацією на самостійну освітню діяльність учнів.

При цьому роль навчаючого не зводиться до простої трансляції інформації. Він стимулює і підтримує стійку позитивну мотивацію учня за рахунок наступних чинників:

- адекватної і зручної подачі матеріалу, що забезпечує можливості для успішної самостійної освітньої діяльності того, хто навчається;

- постійно підтримується зворотний зв'язок, як реакції на результати діяльності того, хто навчається, оцінки його діяльності;
- організації можливостей спілкування та взаємодії учнів в процесі спільної творчої діяльності (реалізації дистанційних проектів).

Правовою основою для системного впровадження дистанційної освіти є Наказ Міністерства освіти и науки України «Про затвердження Положення про Дистанційне навчання» від 25.04.2013 № 466 та Наказ Міністерства освіти и науки України від 30.10.2013 № 1518 «Про затвердження вимог до Вищих Навчальних Закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями» [1,3].

Мета

Створення сучасних онлайн курсів безкоштовного навчання та надання їх студентам по курсу травматології та ортопедії.

Матеріали та методи

На кафедрі «Травматологія та ортопедія» ЗДМУ впроваджуються курси дистанційної освіти з фаху для студентів 5 курсу ЗДМУ. Початок розробки курсу – травень 2016, дата здачі курсу – 1 листопада 2016р. Під час розробки курсу співробітники кафедри систематично відвідували семінарські заняття та приймали активну участь у практичних уроках та під час конференції з «Дистанційної освіти» проведеної на базі кафедри інформатики ЗДМУ у жовтні 2016р. Був створено детальний проект сценарію та розроблена схема заповнення контенту співробітниками кафедри. Проводилась начитка он-лайн лекцій та апробація курсів. Таким чином, станом на 1.11.2016 на кафедрі «Травматології та ортопедії» повністю сформовано курс дистанційної освіти. Матеріал викладений в стислій та доступній текстовій формі, добре ілюстрований (біля 300 зображень та 30 таблиць) та доповнений відео-файлами (близько 80 відео-фрагментів, з яких 10 лекцій співробітників кафедри) та посиланнями на веб-ресурси, що дозволяє покращити засвоєння матеріалу. В курсі розташовано проміжний контроль знань у вигляді двох видів завдань (вибір вірного варіанту та вписування вірної відповіді) та виконання практичних завдань (представлені 3 завданнями з обов'язковим виконанням), а також підсумковий модульний контроль в системі тестування RATOS. Також в курсі розміщені допоміжні підручники та статті у бібліотеці для полегшення засвоєння матеріалу. Згідно з вимогами до курсу створена вся необхідна супровідна документація, підписана, завірена та розташована на ftp-сервері [2,4].

Курс ДО за фахом «Травматологія та ортопедія» складається з 3 (трьох) змістових модулів, кожен з яких складається з тем, представлених у вигляді навчальних блоків.

Всі теми включають в себе лекційний матеріал представлений співробітниками кафедри, теоритичний матеріал в текстовому вигляді, відеоматеріали, схеми і таблиці, а також зображення які розкривають зміст заняття. З огляду на специфіку дисципліни і різноманітність сфер вивчення різних питань за фахом, в курсі представлені відео не тільки вітчизняних, а й зарубіжних авторів, як на російській мові, так і англійською. Під час виконання практичних завдань студент робить записи вирішення теоретичних питань (опис рентгенологічного знімка, вирішення ситуаційної задачі) в будь-якому зручному для нього форматі (текстовий документ, зображення з позначками, відео-аудіо запис), при виконанні практичного навика студент складає алгоритм виконання в текстовому вигляді або в редакторі Power Point і короткий відео-фрагмент, на якому студент демонструє відпрацьовані навички.

В курсі передбачені перевірочні завдання (контроль знань або практичні навички), які мають строгі терміни виконання, також зазначені на сайті.

Студент виконує практичні навички та філює їх на будь-який електронний носій для подальшого оброблення та перевірки. Ці відео-файли або тексти алгоритмів надсилаються на електронну пошту т'ютера (яка роздається студентам під час першого організаційного

заняття) з позначкою номера модулю, номера теми, завдання, П.І.Б. студента, курс та факультет (приклад: М1_Т1_Зупинка кровотечі_Іванов І.І. 5мед.). В подальшому тьютор перевіряє правильність дій, їх послідовність та техніку виконання та виставляє бали.

По завершенні навчання, студенту необхідно здати ПМК за допомогою системи RATOS. ПМК являє собою тестування у вигляді питання і декількох варіантів відповіді, тільки одна з яких вірна. На одного студента припадає 50 питань, час тестування - 60 хвилин. Після завершення тестування студент отримує оцінку за п'ятибальною системою в залежності від набраних відсотків вірних відповідей.

Висновки:

1. За умови успішного закінчення курсу ДО з дисципліни «Травматологія та ортопедія», студент отримує сертифікат з зазначенням оцінки.
2. На етапі безпосереднього включення в роботу на курсі здійснюється інтерактивна взаємодія студентів, викладачів, шляхом листування між усіма учасниками курсу.
3. У процесі роботи студенти повідомляють своєму викладачеві про виниклі проблеми, задають питання, обговорюють різні проблеми. В результаті викладач або тьютор можуть не тільки бути інформованими про успіхи студентів, а й оперативно вирішувати виниклі проблеми.

Список використаних джерел

1. Наказ Міністерства освіти и науки України «Про затвердження Положення про Дистанційне навчання» від 25.04.2013 № 466
2. Конференція з «Дистанційної освіти» проведена на базі кафедри інформатики ЗДМУ жовтень 2016р.
3. Каирбекова С.З. О роли дистанционных образовательных технологий в системе дополнительного медицинского образования // Центрально-азиатский научно-практический журнал по общественному здравоохранению. Выпуск 5 (№1) –2015.- С.28-32.
4. Рыбалкина Д.Х. Дистанционное обучение молодых специалистов в сфере здравоохранения//Журнал Образовательные технологии и общество. Выпуск №3/том 18/2015